

MUSCLO ZEBRAT

Agència Catalana
de l'Aigua

El musclo zebra està considerat com una de les 100 espècies invasores més perjudicials del planeta pel seu impacte ambiental i econòmic.

Reixes de la presa de Riba-roja

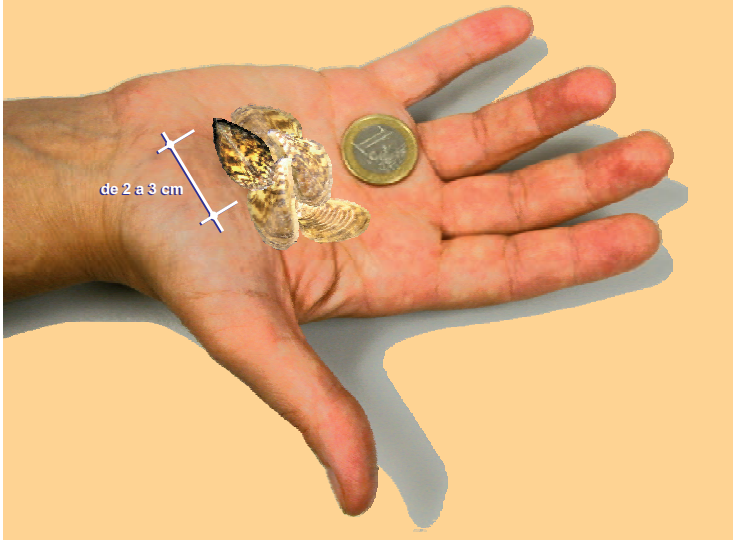
FOTO CN ASCÓ

COM SE'L POT RECONÈIXER?

El musclo zebra (*Dreissena polymorpha*) és un mol·lusc bivalve de forma triangular que normalment fa menys de 3 centímetres de llargada quan és adult.

El dibuix en ziga-zaga amb línies clares i fosques a la conquilla dóna origen al seu nom.

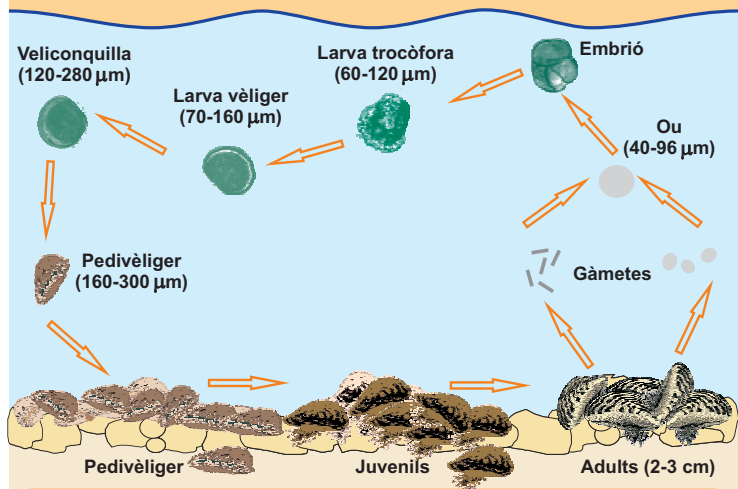
Viu en aigües dolces, tot i que pot tolerar certa salinitat (fins al 4‰) i aigües de qualitat deficient.

El rang de temperatures en què pot sobreviure va des de poc més dels 0 °C fins als 32 °C. Entre els 10 °C i els 25 °C pot reproduir-se i créixer.

El seu cicle vital inclou dues etapes: com a larva i com a adult.

Cada femella pot posar fins a un milió d'òvuls fèrtils a l'any els quals, en ser fecundats, esdevenen larves microscòpiques que formen part del plàncton.

Els moments de màxima capacitat reproductiva de l'espècie són la primavera i la tardor.

GRAN CAPACITAT DE REPRODUCCIÓ

Durant aproximadament quatre setmanes, les larves suren amb el corrent riu avall i poden ser transportades de manera accidental en petites quantitats d'aigua extretes d'una àrea afectada.

Els musclos zebrats adults es poden fixar pràcticament a qualsevol substrat ferm gràcies a l'ajut d'uns filaments anomenats *bissus*.

UAB-ALARM (GOCE-CT-2003-506675)

Els adults viuen fins a cinc anys i sobreviuen al voltant d'una setmana fora de l'aigua, cosa que en facilita la supervivència i dispersió accidental.

A Catalunya se'n van detectar poblacions importants l'any 2001 als embassaments de Ribarroja i Flix. Des d'allà s'ha dispersat al llarg de l'Ebre i fins a la capçalera. Actualment ha estat localitzat a les conques del Xúquer i el Segura. La seva possible dispersió amenaça l'equilibri ecològic dels principals rius, embassaments i estanys de Catalunya.

Aquesta espècie és originària dels estuaris dels mars Negre i Caspi, però des de fa uns dos-cents anys l'acció humana l'ha anat introduint en diferents països d'Europa i Amèrica del Nord, on ha causat danys ecològics i econòmics molt greus.

GRAN CAPACITAT DE COLONITZACIÓ

Els experts coincideixen que el factor més probable d'expansió del musclo zebra és el transport de larves mitjançant:

Els transvasaments d'aigua.

El trasllat d'embarcacions, remolcs, vehicles i tot tipus d'equipament amb contacte amb l'aigua infestada.

El trasllat d'aigua amb larves en el transport de peixos vius, tant pel que fa a repoblacions d'espècies o translocacions, com en forma d'esquer viu per a la pesca de peixos depredadors.

El mateix flux dels rius.

Si no es prenen mesures en relació amb aquestes vies de dispersió, el musclo zebra es pot estendre per tot arreu i afectar irreversiblement la qualitat de les masses d'aigua a Catalunya.

Els impactes principals ocasionats per la presència del musclo zebra es resumeixen en la taula següent:

Formació de colònies denses

**Canvis en el substrats
Obstrucció de tot tipus
d'infraestructures**

200.000 individus per metre quadrat
a l'embassament de Riba-roja

Sectors afectats:

Sector energètic
Sector turístic
Sector agrícola

Sistemes afectats:

Sistemes de reg
Turbines i canals
de derivació
Sistemes d'abastament
d'aigua potable

**Alts
costos econòmics**

que repercuteixen en el
conjunt d'usuaris
d'aquests béns i serveis

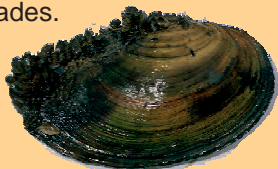
PRINCIPALS IMPACTES DEL MUSCLO ZEBRAT

Potent filtrador d'aigua
(més de dos litres al dia)

Disminució del plàncton,
afectant els organismes
que en depenen

A l'Ebre, un dels impactes més notables es dona sobre uns mol·luscos autòctons, les nàiades.

En particular, la *Margaritifera auricularia* és una nàiade en perill d'extinció amb la qual competeix per l'aliment i, en conseqüència, agreuja la seva limitada capacitat reproductiva.

Nàiade, *Anodonta cygnea*
Foto: Grup de Natura Freixe

Forma filosa

Talls accidentals

**Possible portador
de paràsits**

Impactes en la salut
No és menja

La presència del musclop zebra també ha estat relacionada amb l'increment excessiu de plantes aquàtiques, a causa de l'augment de la transparència de l'aigua.

Una aigua més transparent no implica una millora de la qualitat.

Un cop s'infiltra en un espai fluvial, és pràcticament impossible eradicar la presència del musclo zebra. És important evitar la introducció d'aquesta espècie en noves àrees.

QUE ES POT FER PER EVITAR-NE LA DISPERSIÓ?

Una recomanació efectiva és evitar el moviment d'embarcacions i equipaments entre masses d'aigua. Si això no és possible, cal seguir algunes senzilles recomanacions de neteja i desinfecció.

Requeriments per a embarcacions de motor

- Feu una inspecció visual de la superfície de l'embarcació i retireu, si s'escau, qualsevol individu adult de musclo zebra o planta que pugui estar-hi adherit. Llenceu aquest material en un dipòsit d'escombraries i no el retorneu a l'aigua.
- Assegureu-vos que tant la llanxa com el tràiler estan ben drenats, especialment pel que fa als circuits de refrigeració del motor, les sentines, i els vivers o dipòsits.
- Renteu acuradament la llanxa i el tràiler amb aigua calenta (més de 60 °C), fent atenció sobretot al motor i altres dispositius en contacte amb l'aigua.
- Abans de traslladar l'embarcació a una altra massa d'aigua, deixeu-la assecar en una àrea assolellada, si és possible.

Requeriments per a embarcacions lleugeres

- **Retireu les restes de vegetació i assegureu-vos que l'embarcació ha drenat bé l'aigua. En cas de piragües insubmergibles, buideu també l'interior del buc.**
- **Eixugueu l'interior de l'embarcació amb una esponja o drap absorbent.**
- **Abans de traslladar l'embarcació a una altra massa d'aigua, deixeu-la assecar en una àrea assolellada i seca durant un mínim de 48 h.**
- **Si el desplaçament a una altra massa d'aigua s'ha de fer abans d'aquest període, netegeu l'embarcació acuradament per dins i per fora amb aigua clorada ruixada o aplicada amb una esponja.**

Requeriments per a la pesca

- Cal suprimir estrictament el transport d'aigua procedent de masses afectades al viver de l'embarcació.
- Cal extremar la precaució durant els moments de molta afluència, com ara els concursos de pesca.

Qualsevol estri o equipament en contacte amb l'aigua afectada pel músclo zebra s'ha de netejar amb aigua clorada, i garantir que queda ben eixut abans de tornar-lo a utilitzar. Per clorar l'aigua podeu fer servir 10 mil·lilitres de lleixiu comercial per cada litre d'aigua. Cal evitar que l'aigua residual de la neteja s'aboqui a l'aigua del riu o embassament.

Agència Catalana de l'Aigua

en col·laboració amb la

Direcció General del Medi Natural

Entitats col·laboradores:

AEMS
rius amb vida

Federació Catalana
de Motonàutica

Federació Catalana de
Pesca Esportiva i Càsting

Federació Catalana
de Piragüisme

Grup de Natura Freixe

Més informació a:

---

www.gencat.cat/aca

(secció "Espècies invasores" a
la plana "L'aigua i el medi")

acaparticipacio@gencat.net

Generalitat de Catalunya
**Departament de Medi Ambient
i Habitatge**